

V Praze 7. prosince 2023
Čj.: OVA 830/23/REV

Stanovisko

k návrhu zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů – po druhém předložení upravené ZZ RIA

I. Úvod

Cílem je vznik nového zákona, který bude obsahovat definici tzv. sociálního podniku, aby na něj mohla reagovat hospodářská, resp. sociální politika, dále má být novelizován zákon o zaměstnanosti (důvodem je postihnout oblast zprostředkování zaměstnání a oblast zaměstnávání osob se zdravotním postižením) s cílem modernizovat přístup Úřadu práce ČR zejména k dlouhodobě nezaměstnaným. Upraveny budou i další zákony (uvedeny v ZZ RIA v kap. 1.3 D).

Snaha o zavedení pojmu sociální podnik a jiných forem sociálního podnikání a podpora ze strany státu by měla pomoci vytvořit prostředí, které povede k rozvoji zaměstnávání znevýhodněných a dlouhodobě nezaměstnaných.

Toto stanovisko se týká druhého předložení poté, co byla dle doporučení Komise RIA Závěrečná zpráva RIA upravena.

II. Zhodnocení změn v ZZ RIA:

Je zřejmé, že předkladatel ZZ RIA se úpravám doporučeným v minulém stanovisku věnoval, po jednání, které proběhlo 1. 12. 2023, dodáváme:

- ZZ RIA byla po prvním projednání v rámci Komise zkrácena, např. zkrácena úvodní část, ale i v dalších částech byl vypuštěn zbytečný text, který ZZ RIA prodlužoval.
- V části Definice problému sice došlo k úpravám, nicméně stále nejsou jasně identifikované problémy současného fungování sociálních podniků (co jim schází,

aby se jim lépe fungovalo). Co se týká právní úpravy, není zde dobře vysvětleno, proč by nestačila např. závazná metodika (na kterou by se pak mohly odvolávat další předpisy).

- Není vysvětleno, proč jsou rozlišovány 4 druhy sociálních podniků, zda se všech typů týká stejný druh problémů, není zdůvodněno, proč je třeba sociální podniky dále dělit (jaký problém je tím řešen), ani jaké jsou důvody pro odlišné formy podpory u jednotlivých druhů. **Doporučujeme tedy rozlišení druhů podniků stručně v ZZ RIA osvětlit.**
- Upravena dle připomínek byla tabulka (v kap. 1.6 B) s riziky a dále byla rozdělena na významnější a méně významná rizika. Upravená ZZ RIA ale neuvádí, jak na identifikovaná rizika lze reagovat, aby se rizika minimalizovala, **doporučujeme doplnit stručnou reakci na zjištěná rizika či mitigační opatření.**
- Doplněny byly dopady na podnikatelské prostředí (kap. 1.4).
- Konstatujeme, že ZZ RIA se stále věnuje spíše pozitivním dopadům, **doporučujeme doplnit též negativní dopady a jejich kvantifikaci** (např. na závěr kapitoly 1.4, kde se uvádí spíše pozitivní předpoklad malé administrativní zátěže).
 - Zmínka potenciálních negativních dopadů je důležitá i z toho důvodu, že motivace, která povede k situaci, kdy se jedna část ekonomiky rozhodne vyhovět pravidlům pro registraci jako sociální podnik, může vést ke změně prostředí např. na lokální úrovni, kde tak mohou vzniknout dva typy podniků (podporované a nepodporované), což může mít vliv nejen na zaměstnávání znevýhodněných, ale též na objem, kvalitu a cenu poskytovaných služeb, což je též zásadní parametr, který by měl být v ZZ RIA zohledněn.
 - Vzhledem k nedostatečnému zpracování dopadů nevíme, zda v případě přijetí zákona nebudou poškozeni právě ti, kterým by měla navrhovaná změna nejvíce pomoci (tedy dlouhodobě nezaměstnaným a znevýhodněným).
- Předkladatel sice navrhnul alternativu vůči zvolené legislativní cestě, ale vyjmenovává pouze její rizika. ZZ RIA nedává tedy přesvědčivou odpověď na otázku, zda nevzniká nová nadbytečná regulace.
- Lépe byly zpracovány texty týkající se motivačního příspěvku, je mu kladen větší důraz (např. kap. 2.1 E), nicméně stále nejsou dostatečně vysvětleny důvody vedoucí k jeho konkrétní podobě a k nastavení celého motivačního mechanismu (není navázáno na druh a velikost problémů, kterým sociální podniky čelí). **Doporučujeme otázky týkající se i na jednání komise diskutovaného motivačního mechanismu v ZZ RIA stručně osvětlit.**

Některé připomínky v druhé verzi již byly zapracovány, dílčí otázky při projednávání s Komisí RIA byly zodpovězeny a tím vypořádány. I nadále ale doporučujeme přepracovat ZZ RIA tímto způsobem:

- Doporučujeme celou ZZ RIA, především definici problému, současný stav, cíle a návrh hlavních variant **podložit daty** (pokud jsou data dostupná a pro ZZ RIA využitelná) a na nich dokládat potřebnost nové regulace a zvolený postup řešení problému. V ZZ RIA chybí jasná identifikace a kvantifikace zjištěných problémů a další data, která by podkládala odůvodnění cíle předložení legislativy.
- ZZ RIA nedává přesvědčivou odpověď na otázku, zda nevzniká nová nadbytečná regulace. Doporučujeme více rozpracovat alternativu vůči zvolené legislativní cestě.
- Doporučujeme doplnit konkrétní důvody, které vedly ke stanovení variant. Hodnocení variant by mělo vycházet z dopadu na hlavní identifikované problémy a naplnění cíle regulace.

III. Závěr

Pracovní komise Legislativní rady vlády pro hodnocení dopadů regulace **doporučuje** Legislativní radě vlády, aby byl **návrh zákona o sociálním podniku a o změně souvisejících zákonů doporučen vládě ke schválení** za předpokladu zohlednění výše uvedených **připomínek**.

Vypracoval: Ing. Vladimír Štípek, Ph.D.

Mgr. et Mgr. Marek Havrda, MA, MPA, Ph.D.
předseda komise

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE

	Shrnutí Závěrečné zprávy RIA (zpracované podle Přílohy č. 3)
1.	Důvod předložení a cíle
1.1	Název
1.2	Definice problému
1.3	Popis existujícího právního stavu v dané oblasti
1.4	Identifikace dotčených subjektů
1.5	Popis cílového stavu
1.6	Zhodnocení rizika
2.	Návrh variant řešení
3.	Vyhodnocení nákladů a přínosů
3.1	Identifikace nákladů a přínosů
3.2	Náklady
3.3	Přínosy
3.4	Vyhodnocení nákladů a přínosů variant
4.	Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení
5.	Implementace doporučené varianty a vynucování
6.	Přezkum účinnosti regulace
7.	Konzultace a zdroje dat
8.	Kontakt na zpracovatele RIA